

ת"פ 1287/11/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 1287-11-20 מדינת ישראל נ' פלוני

לפני	כבוד השופטת הבכירה, טל אוסטפלד נאוי
המאשימה	מדינת ישראל ע"י שלוחת תביעות נתניה
נגד	
הנאשם	פלוני ב"כ עו"ד אבי כהן

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של **תקיפה הגורמת חבלה של ממש- בן זוג** - עבירה לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 25.1.20 בסמוך לשעה 00:10, עת היה הנאשם תחת השפעת אלכוהול, התגלע ויכוח בינו פלוני-בת זוגו, אשר אותה עת הייתה נשואה לו מזה מספר חודשים (להלן: "**המתלוננת**"), במהלכו קיללו זה את זה.

באותן הנסיבות, תקף הנאשם את המתלוננת בכך שהגיה מאחורה, חנק אותה, הפיל אותה לרצפה, היכה בפניה מכת אגרוף וניער את פניה. באותן הנסיבות התקשרה המתלוננת למוקד 100 של המשטרה באמצעות מכשיר הטלפון הנייד שהיה בידה ובתגובה לכך ניתק הנאשם את השיחה ונשך אותה בזרוע יד ימינה.

בהמשך, לאחר שחשב הנאשם כי שוטרים הגיעו לדלת הבית, איים הנאשם על המתלוננת.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו למתלוננת חבלות בדמות אדמומיות בזרוע יד ימין ואדמומיות בכתפיים.

רישום פלילי

3. הנאשם נעדר עבר פלילי.

הסכמות הצדדים

4. בין הצדדים גובשה הסכמה לפיה הנאשם יופנה לשירות המבחן שיערוך תסקיר בעניינו. לא גובשו הסכמות עונשיות אך לבקשת ההגנה התבקש שירות המבחן לבחון את שאלת ביטול ההרשעה, כאשר המאשימה הצהירה כי

היא עומדת על ההרשעה ועל רכיבי ענישה נוספים.

לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות לבחינת כשירותו לשאת מאסר בדרך של עבודות שירות.

הממונה על עבודות השירות

5. בחוות דעת מיום 12.3.23 נמצא הנאשם כשיר לשאת בעונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של הנאשם הוגשו שני תסקירים.

6. במסגרת התסקיר הראשון מיום 21.2.22 פורטו בהרחבה תולדותיו של הנאשם וצוין כי מדובר במי שהוא כבן 35, גרוש, המתגורר בדירה שכורה עם שותף בXXX. מזה כ-12 שנה עובד הנאשם בתעשייה צבאית בתחום התפעול ושמר על רצף תעסוקתי מאז שוחרר מהצבא. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת מקצוע ושירת שירות צבאי מלא.

בהתייחס הנאשם לעבירות בהן הורשע, הסביר כי הודה במיוחס לו כיוון שלא הבין את משמעות ההליך הפלילי. לדבריו, היה נשוי למתלוננת כחמישה חודשים, לאחר שקיימו מערכת יחסים זוגית של כחמש שנים. הנאשם ציין כי נתגלע ביניהם ויכוח הדדי והתנהגותו נבעה מתוך הגנה עצמית ורצון לסיים את האירוע, כאשר בעת האירוע שניהם צרכו אלכוהול במידה מתונה. לדברי הנאשם, הוא אינו אלים, מדובר בוויכוח בין בני זוג והתיאורים בכתב האישום-אינם מדויקים.

הנאשם מסר כי לאחר האירוע בני הזוג החליטו להתגרש ותאר פער בין חיי הנישואין לעומת הקשר הזוגי. הנאשם שיתף כי הרגיש שהמתלוננת שולטת בו ולכן לא הסכים להמשך להיות הקשר.

שירות המבחן יצר קשר עם המתלוננת אשר ביקשה כי התלונה תבוטל וציינה כי העתיקה מגוריה לעיר אחרת והחלה בחיים חדשים. המתלוננת מסרה כי מדובר באירוע אלימות חד פעמי וכיום אין לה קשר עם הנאשם, היא לא מרגישה מאוימת ולא מקבלת בשום דרך מסרים ממנו.

שירות המבחן התרשם מהנאשם כמי אשר מנהל אורח חיים נורמטיבי, ללא מאפיינים אלימים, ללא בעייתיות בצריכת חומרים משני תודעה, בעל יכולת הסתגלות למסגרות והתמדה בהן. הנאשם בעל יכולות וכישורים המסייעים לו להתמודד באופן מותאם במצבים שונים בחייו.

שירות המבחן בחן את גורמי הסיכוי לשיקום ואת גורמי הסיכון להישנות ביצוע העבירות ובכלל זה בחן את חומרת העבירה, מאפייניה והשלכותיה, ומנגד ציין כי כישוריו התפקודיים של הנאשם תקינים. שירות המבחן התרשם כי

הנאשם מקיים אורח חיים נורמטיבי ומצליח לתפקד במישורי חיו השונים, כגון התעסוקתי והמשפחתי. שירות המבחן התרשם עוד כי הנאשם הפיק לקחים ומעורבותו בעבירה עומדת בפער לניהול אורח חיו התקין.

לפיכך, המליץ שירות המבחן על עונש מאסר מותנה והתחייבות בשים לב לטענת הנאשם כי לא יוכל לבצע של"צ בעקבות עבודתו האינטנסיבית.

באשר לשאלת ביטול הרשעתו הנאשם, לא בא שירות המבחן בהמלצה מאחר והנאשם לא הציג מסמך ממנו ניתן ללמוד על פגיעה קונקרטית בתעסוקתו, במידה שיורשע בפלילים, ולדבריו הוא אינו יודע האם תהייה השלכות על תעסוקתו מאחר ולא שיתף את המעסיק במקרה והוא חושש לבדוק עניין זה.

7. מן התסקיר השני, מיום 26.5.22, עולה כי כיום הנאשם מצליח להבין את חלקו באירוע ולא להשליך את האחריות לפתחה של המתלוננת. הנאשם מבין את משמעות מעשיו וההליך הפלילי, לדבריו שני הצדדים נהגו לא כשורה אך כיום הוא לוקח אחריות מלאה על התנהגותו שלו.

הנאשם הציג בפני שירות המבחן מסמכים על השקעתו ותרומה בעבודה וקבלת תגמול בעקבות המלצת הממונים הישירים. לא היה בידו אישור המעיד על פגיעה קונקרטית בתעסוקתו וזאת לאחר שבדק עניין זה מול מחלקת כח האדם במקום עבודתו. לדברי הנאשם הרשעה יכולה לפגוע בסיווגו הבטחוני, דבר שעלול בעתיד להפריע לו להתקדם ברמת הסיווג. הנאשם הביע הסכמתו לצו של"צ על אף העומס בעבודתו.

להערכת שירות המבחן, ההליך הפלילי מהווה גורם מרתיע עבור הנאשם, מסיע לו לבחון התנהלותו ובכך צומצם הסיכון לחזרה להתנהגות אלימה ועוברת חוק. גורם מצמצם סיכון נוסף מצא שירות המבחן בעבודה כי הנאשם אינו בקשר עם גרושתו ועסוק כיום בקידום חיו.

נוכח חומרת העבירה ומאפייניה, שירת המבחן המליץ על הטלת ענישה קונקרטית חינוכית שיש בה כדי להציב גבול נוסף להתנהלותו ולהדגיש את הפסול בה. על כן, הומלץ על צו של"צ בהיקף של 160 שעות. באשר לשאלת ההרשעה, אומנם לא הוצגו מסמכים שיש בהם להעיד על פגיעה קונקרטית, אך על מנת למנוע פגיעה עתידית, שירות המבחן המליץ לבחון ביטול ההרשעה.

טיעוני הצדדים לעונש

תמצית טיעוני המאשימה

8. בטיעוניה עמדה המאשימה על הערכים המוגנים שנפגעו וציינה כי מעשיו של הנאשם פגעו בהם באופן ממשי, שכן המתלוננת נחבלה והיה קיים פוטנציאל לנזק רב יותר. המאשימה עתרה למתחם עונש הולם בין 8 חודשי מאסר ל-18 חודשים והפנתה לפסיקה.

בהתייחס לנסיבות הקשורות בנאשם עצמו ציינה המאשימה כי הנאשם נעדר עבר פלילי, אך לצד זאת ציינה כי לא נטל אחריות מלאה על האירוע ועדיין משליך את האחריות גם על המתלוננת. המאשימה הדגישה כי המלצת שירות המבחן לא עולה בקנה אחד עם האמור בתסקירים ועם מאפייניו של הנאשם, בשים לב ליחסו לעבירה.

באשר להרשעה, ציינה המאשימה כי הנאשם אינו עומד בשני תנאיה של "הלכת כתב" משמדובר בעבירה בעלת מאפיינים חמורים, אירוע אלים בין כותלי התא המשפחתי שנעבר על רקע שימוש לרעה באלכוהול ושנגרמה בעקבותיו חבלה. כמו כן ציינה, לא הוצגו ראיות לעניין פגיעה קונקרטית בתעסוקתו.

בנסיבות אלה, עתרה המאשימה לגזור על הנאשם 9 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות לצד מאסר מותנה מרתיע, קנס ופיצוי למתלוננת.

תמצית טיעוני ההגנה

9. ההגנה הדגישה כי מדובר במי שהודה בביצוע העבירה מיד במשטרה, שיתף פעולה ונטל אחריות מלאה למעשיו עוד למן ההתחלה. העבירה בה הורשע בנאשם היא יחידה כאשר לאחריה הצדדים התגרשו. עוד נטען כי הנאשם בעל 12 שנות לימוד לצד תעודת מקצוע, עובד מזה כ-12 שנה בחברת אלביט וייתכן כי סיווגו הביטחוני יפגע בו היה ויורשע.

עוד טענה ההגנה כי אמנם הנאשם לא נטל חלק בהליך שיקומי, אך לא ניתן להתעלם מסיכויי השיקום. כיום הנאשם נשוי בשנית ואב לתינוק ובעקבות תאונה בה נפגע, הוא זכאי לקצבת נכות בשיעור של 20%.

בנסיבות אלה לטענת הסנגור, יש לסייע לנאשם במיוחד לאור כך כי אין מסוכנות הנשקפת מהנאשם ולאור סיכויי השיקום הגבוהים.

ההגנה אבחנה את הפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה ועתרה לביטול ההרשעה והטלת לצו של"צ.

הנאשם הביע צער על ביצוע העבירה, לפני בית המשפט.

דין והכרעה

שאלת ההרשעה

10. לאחר שנתתי דעתי לטיעוני ההגנה, נחה דעתי כי אין עסקינן במקרה המצדיק הימנעות מהרשעה, משאינו ממלא אחר איזה מהתנאים שנקבעו בפסיקה. אנמק בקצרה.

11. אזכיר כי עסקינן בעבירות אלימות ובמעשיו תקף הנאשם את בת זוגו. אין המדובר במעשים של מה בכך, על אחת כמה וכמה כאשר קריאת כתב האישום מגוללת מסכת התפרצות אלימה של הנאשם ואין המדובר במכה בודדת אלא בתקיפה למשך מספר דקות הכוללת חניקתה של המתלוננת, הפלטה לרצפה, הכאה באמצעות מכת אגרוף וניעור

פניה, עד כי נגרם לה נזק וחבלות בדמות אדמומיות בזרוע יד ימין ובכתפיה. בהמשך, כאשר ניסתה המתלוננת להיחלץ מידי הנאשם ולהזעיק את עזרת המשטרה, ניתק הנאשם את שיחת הטלפון ונשך את המתלוננת.

בחנית נסיבות ביצוע העבירה מצביעה על פגיעה ברף חומרה בינוני בערכים המוגנים.

12. כידוע, כלל יסוד הוא כי מי שנקבע כי ביצע עבירה פלילית-יורשע בדין, ורק נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן יכול שיביאו לתוצאה של סיום ההליכים ללא הרשעה. על עמדה זו חזר בית המשפט העליון פעמים רבות לאורך השנים, תוך שהדגשה כי סיום ההליכים ללא הרשעה הנו בגדר חריג מצומצם בלבד. ראו למשל ע"פ 9150/08 מ"י נ' ביטון (23.7.09) שם נקבע כך:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית-המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפרה את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון בפני החוק".

13. הכללים המנחים לבחינת סוגיית אי ההרשעה נקבעו במסגרת "הלכת כתב" - ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מ"י, פד"י נב (3) 337, ולפיהם:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..."

14. בטרם אדון בטענת ההגנה לפיה הרשעה תפגע פגיעה חמורה בנאשם, אבקש להבהיר כי אותה פגיעה פוטנציאלית בעתיד הנאשם, אינה חזות הכל. להיפך, נקודת המוצא חייבת להיות מעוגנת בטיב המעשים שבוצעו, בחומרתם, בערכים שנפגעו, במידת הפגיעה בהם ובעצמתו של האינטרס הציבורי בדבר מיצוי הדין. רק אם בשים לב למכלול שיקולים אלה, ניתן להשלים עם סיום ההליכים ללא הרשעה, יש מקום לבחון את מידת הפגיעה הצפויה בשיקומו של הנאשם ולאזן בינה לבין יתר שיקולי הענישה.

15. בענייננו, מדובר בעבירות אלימות שבוצעו במסגרת זוגית. יש לראות בחומרה עבירות אלימות המבוצעות בתוך התא המשפחתי ולא אחת מוטלים עונשים מוחשיים, משיקולי הרתעה וזאת גם כאשר מדובר בעבירות מילוליות והטרדות בלבד. זאת, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר באלימות פיזית. עם זאת, ניתן לומר כי בנסיבות המתאימות ניתן להימנע מהרשעה.

אלא שכאן, גם אם תמצי לומר כי האינטרס הציבורי מאפשר הימנעות מהרשעה בהתחשב במאפייניו האישיים של הנאשם, ובכלל זה התרשמותו החיובית של שירות המבחן והיעדר דפוסי התנהלות אלימים וקיומם של כישורים תפקודיים תקינים בכל מישורי חייו השונים, הרי שלא מתקיים כלל ועיקר התנאי השני - שעיקרו קיומו של נזק קונקרטי. כפי שיפורט להלן, ומשמדובר בתנאים מצטברים די באי קיומו של אחד, כדי להותיר את

ההרשעה על כנה.

16. לא מצאתי כי הונחה תשתית ראייתית של ממש, כזו המעידה על פגיעה מוחשית שעלולה להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו. לא הוצגו לפניי ראיות שיש בהן כדי להקים חשש ממשי מפני פגיעה ממשית בעיסוקו של הנאשם. לטענת ההגנה צפוי הנאשם לפגיעה חמורה וקונקרטיה ככל שתעמוד ההרשעה על כנה, מקום בו יידרש לסיווג בטחוני שונה, אך כאמור, לא הוצגו ראיות לכך וכן לא נטען כי כעת הוא נדרש לזה. אבהיר, כי פגיעה קונקרטיה היא פגיעה בהעסקתו הקיימת ולא העתידית או הפוטנציאלית.

17. סיכומי של דבר - משלא עמדה ההגנה בהוכחת שני התנאים של "הלכת כתב", תיוותר הרשעת הנאשם על כנה.

מתחם העונש ההולם

18. במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים של הגנה על שלמות גופה של המתלוננת, בטחונה ושלווה נפשה. יפים לעניין זה דברי כב' השופט אלרון ברע"פ 149/19 קובי פפיאשוילי נ' מ"י:

"בית משפט זה הדגיש לא אחת את הצורך להחמיר בענישה במקרים של אלימות והתעללות בין בני זוג ... לטעמי, בנסיבות מסוימות נכון אך להחמיר בענישה בגין אלימות נפשית ומילולית בין בני זוג שעלולה להוליד אלימות פיזית בעתיד".

בחינת נסיבות ביצוע העבירה מצביעה על פגיעה ברף הבינוני - נמוך בערכים המוגנים.

19. לחומרה אציין, כאמור לעיל, כי אין מדובר במכה בודדת אלא בתקיפה למשך מספר דקות הכוללת חניקתה של המתלוננת, הפלתה לרצפה, הכאה באמצעות מכת אגרוף וניעור פניה, עד כי נגרם לה נזק וחבלות בדמות אדמומיות בזרוע יד ימין ובכתפיה. בהמשך, כאשר ניסתה המתלוננת להיחלץ מפני הנאשם, ניסתה להתקשר למשטרה, אך הנאשם ניתק את השיחה ונשך אותה.

עם זאת, מדובר באירוע חד פעמי שזר לאורחותיו והתנהלותו של הנאשם.

20. בטרם אפנה למדיניות הענישה הנוהגת אזכיר כי "קביעת מתחם העונש ההולם איננה עניין אריתמטי וכי לבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות" (ר' ע"פ 3877/16 פאדי ג'באלי נ' מ"י (17.11.16)) בהיותה מתחם מגלם שיקולים נוספים-מדיניות ערכית ונסיבות המקרה המסוים ובכלל זה, הנזק שנגרם, הנזק שצפוי היה להיגרם, משך האירוע, היקף האירוע, חומרת האלימות שננקטה ועוד, אשר מדיניות הענישה היא רק אחד מהם.

21. מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה בה הורשע הנאשם רחבה ונסמכת על חומרת המעשים. ראו למשל:

א. ברע"פ 7004/22 פלוני נ' מ"י (26.10.22) הורשע המבקש לאחר שמיעת הראיות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש - בת זוג. על פי עובדות כתב האישום, המבקש היה נשוי למתלוננת, אשר הייתה בהריון מתקדם. ביום 05.03.2017, בסמוך לשעה 23:00, התפתח ויכוח בין המבקש לבין המתלוננת - במהלכו המבקש הרים את ביתם הקטינה על מנת להניחה במיטתה, או אז המתלוננת שאלה את המבקש מדוע הוא מרים אותה. בתגובה לשאלתה, תקף המבקש את המתלוננת בכך שהכה אותה, המתלוננת בתגובה דחפה אותו, והמבקש תקף שוב את המתלוננת בכך שהכה אותה במכת אגרוף לעינה השמאלית. בית משפט השלום גזר עליו 9 חודשי עבודות שירות לצד מאסר על תנאי וקנס. ערעור לבית המשפט המחוזי ובקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדחו.

ב. רע"פ 2750/22 לילקו נ' מ"י (9.5.22) הורשע המבקש לאחר ניהול הוכחות בביצוע עבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים בכך שלקח בכוח את הטלפון מידה של המתלוננת, החל להכותה באמצעות הטלפון בראשה, ובידו האחרת הכה אותה באגרופיו. בהמשך, המבקש השליך את מכשיר הטלפון לעבר הכניסה לבית, ומשהמתלוננת רצה על מנת לקחתו, בעט בה. לאחר מכן, פנה המבקש לחדר השינה כאשר מכשיר הטלפון ומפתחות הדירה בידו, ודלת הכניסה נעולה. המתלוננת נכנסה אחריו לחדר השינה, לקחה את המפתחות והחלה לרוץ לעבר הכניסה לבית. המבקש תפס בה בסמוך לדלת הכניסה, אחז בידה בחוזקה והפילה לרצפה תוך שהוא עומד מעליה. בעוד המתלוננת זועקת לעזרה, המבקש התיישב עליה והחל לחנוק אותה באמצעות ידיו באומרו לה "אני אהרוג אותך וזה יגמר". בתגובה, המתלוננת שלחה ידיה לכל עבר, שרטה אותו, עד אשר הצליחה להשתחרר מאחיזתו ועזבה את הדירה. כתוצאה ממעשי המבקש, נגרמו למתלוננת כאבים בצוואר, בגב ובידיים, והמטומות באמותיה. בית משפט השלום גזר על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל. ערעוריו לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו.

ג. ברע"פ 4052/21 פלוני נ' מ"י (15.6.21) הורשע המבקש לאחר שמיעת הראיות בתקיפה הגורמת חבלה של ממש לאחר שתקף את בת זוגו בגין איחורה לשוב הביתה מחתונה אליה יצאה "באישור" המבקש ולאחר שהתעורר בו החשד כי היא בוגדת בו. בשל כך, תקף אותה כאשר הכה בה בידו בעינה השמאלית. כתוצאה ממעשיו נגרמה למתלוננת אדמומיות ונפיחות סביב ובערובת עין שמאל. בית משפט השלום גזר על הנאשם 6 חודשי מאסר בפועל בגין עבירות אלה והפעיל מאסר על תנאי בן 12 חודשים, חלקו בחופף וחלקו במצטבר, כך שבסה"כ נגזרו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור תוך שהתייחס לעברו הפלילי של המבקש בעבירות דומות וכן דחה את המלצת שירות המבחן לצו של"צ. בקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה אף היא.

ד. ברע"פ 538/21 גנאיים נ' מ"י (4.2.21) נדון עניינו של המבקש אשר הורשע בביצוע עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש כנגד אשתו ובתו. המבקש תקף את בתו כשהוא אוחז בשערות ראשה, גררה אל תוך דירתם והכה אותה בפניה בסטירות ובמכות אגרופ. רעייתו של המבקש ביקשה לבוא לעזרת בתם, או אז החל המבקש להכות גם אותה. יומיים לאחר האירוע המתואר, תקף המבקש את רעייתו באמצעות מטאטא ואיים עליה ועל בתם. בית משפט השלום, בשים לב לשיקולי שיקום, גזר על המבקש צו מבחן וצו של"צ לצד מאסרים מותנים. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של המבקש וגזר עליו 7 חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות

הערעור.

ה. ברע"פ 340/21 **מסרי נ' מ"י** (18.1.21) הורשע המבקש בעבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות הגורמת חבלה של ממש בבת זוג וכן עבירה של ניסיון תקיפה בנסיבות מחמירות של בת זוג, בגין כך שבעוד המתלוננת בחדר המדרגות, המבקש השליך לכיוונה נעל ספורט, אחז בידו בנעל נוספת, יצא לעברה - והחל להכותה באמצעות הנעל בחוזקה בגבה ובפניה, תוך שגרם לדימום בשפתייה. בנם הקטין, אשר נכח במקום, ביקש מהמבקש לחדול ממעשיו וניסה להרחיקו מאמו המתלוננת, עד שלבסוף חדל ממעשיו. בית משפט השלום גזר על המבקש 15 ימי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי החמיר בעונש והעמידו על 6 חודשי מאסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות. בית המשפט המחוזי התייחס למתחם הענישה שקבע בית משפט השלום וציין כי **"בית משפט קמא קבע מתחם ענישה נמוך במיוחד, הנע בין מספר ימים לשישה חודשי מאסר בפועל, מתחם שאינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות נגד בת זוג וגרימת חבלה של ממש, הן לגבי הרף התחתון, העומד ככלל על מספר חודשי מאסר, והן לגבי הרף העליון, בנוסף לרכיבי ענישה נוספים. משכך, לא ניתן משקל מספק לעיקרון ההלימה, ולעומת זאת ניתן משקל עודף לנסיבותיו האישיות של המשיב"**. בית המשפט העליון דחה את בקשת רשות הערעור וציין כי בית המשפט כלל לא החמיר עם המבקש וכן הוסיף וקבע כי **"יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה - ואלימות בין בני זוג בפרט - על מנת למגר תופעה נפסדת זו"**.

ו. ברע"פ 1884/19 **יצחק לולו שמריז נ' מ"י** (14.3.19) נדחתה בקשת רשות הערעור על גזר דינו של בית משפט השלום אשר גזר על המבקש 4 חודשי מאסר בפועל, לאחר שהורשע בתום ניהול הוכחות בביצוע עבירות של תקיפה סתם - בן זוג, איזמים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. ערעוריו לבית המשפט המחוזי והעליון נדחו.

ז. ברע"פ 3077/16 **פלוני נ' מ"י** (2.5.16) נדחתה בקשת רשות ערעור של המבקש אשר הורשע בביצוע עבירה של תקיפת בת זוגו בכך שדחפה למיטה, משך בשערה ובעודו אוחז בצווארה כופף את גופה אל הרצפה. הוטלו שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך של 4,000 ₪. בית המשפט העליון קבע כי הבקשה אינה חורגת באופן קיצוני ממתחם הענישה הסביר במקרים אלה.

ח. בעפ"ג (מרכז) 8173-01-22 **מגיד אבו מחסן נ' מ"י** (4.7.22) נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש. לאחר שהתגלע ויכוח בין המערער והמתלוננת, אשתו, בעקבות כך שהמערער נטל את כרטיס האשראי שלה, לקחה המתלוננת את טבעת הנישואין שלה ודרכה עליה. בתגובה, בנוכחות בנם המשותף, צעק המערער על המתלוננת שהיא שרמוטה ותקף אותה בכך שהוריד את כיסוי ראשה, אחז בגרונה, היכה אותה באמצעות ידיו, נשך אותה באפה והשליך לעברה כיסא אוכל. כתוצאה ממעשיו של המערער, נגרמו למתלוננת שריטות בכף ידה ועל אפה. בית

משפט השלום, בגזר דינו, קבע כי מתחם העונש ההולם, עומד על מאסר לתקופה הנעה בין 8 ל-18 חודשים. בשים לב לתסקיר שלילי מחד גיסא, ולהודאתו של המערער, היותו נעדר עבר פלילי, חיסכון בזמן, העובדה כי מדובר באירוע בודד, וכי המערער עובד למחייתו, מאידך גיסא, גזר בית המשפט השלום על המערער 12 חודשי מאסר בפועל. ערעורו של המערער לבית המשפט המחוזי נדחה.

22. למען הסדר הטוב אציין כי עיינתי בפסקי הדין אליהם הפנו הצדדים ואולם לא מצאתי כי ניתן ללמוד מכולם על מדיניות הענישה הנוהגת במקרה שלפניי. כך למשל, במסגרת רע"פ 1454/21 **פלוני נ' מ"י** (4.3.21) נדון עניינו של מי אשר הורשע בעבירה של תקיפה סתם ובית המשפט העליון אף ציין כי עונש מאסר מותנה הוא בבחינת מעשה חסד כלפי הנאשם נוכח נסיבותיו האישיות. על כן, ובשים לב לשוני בין העבירות, לא ניתן ללמוד מהחלטה זו על מדיניות הענישה הנוהגת בעניינו של הנאשם שלפניי. כמו כן, לא מצאתי כי ניתן ללמוד מת"פ 59142-11-19 **מ"י נ' OMAR** (9.2.20) לענין מדיניות הענישה הנוהגת כיוון ששם נדון עניינו של מי אשר הורשע בעבר בעבירות אלימות כלפי אותה המתלוננת וכלל שני מעשי אלימות כלפיה. עוד ציין בית המשפט כי מדובר במי שהמסוכנות הנשקפת ממנו למתלוננת, גבוהה. לא כך הנאשם שלפניי.

23. **בשים לב למכלול הנתונים והשיקולים שפורטו לעיל, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם נע בין 5 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 15 חודשי מאסר בפועל, וענישה נלווית.**

סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום. אימתי?

24. באשר לטענת ההגנה לפיה יש לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום שעה לפרש את המונח שיקום כחזרה לשגרת החיים הנורמטיביים, אין דעתי כדעת הסניגור. אנמק דבריי להלן.

25. ברי כי מטרת השיקום היא להביא לשילובו של הנאשם מחדש בחברה. וראו:

"הוראה זו מאפשרת לבתי המשפט להעדיף את עקרון השיקום על פני עקרון ההלימה ובכך להגשים במקרים המתאימים ענישה הצופה פני עתיד אשר תכליתה המובהקת היא להביא לשילובו של [של הנאשם] מחדש בחברה כאזרח שומר חוק המכיר בערכי החברה ובמוסכמותיה ואינו מסכן אותם עוד" (ר' את ע"פ 2667/18 **יצחק נ' מ"י**) (10.10.18).

26. כך, למונח שיקום ניתן לתת משמעויות רבות, ביניהן ניתן למנות כפרשנות מצמצמת - הקמה מחדש ומתן הזדמנות חדשה לחיים נורמטיביים למי שמעולם לא חי חיים כאלו. וכן ניתן לקרוא את המונח "שיקום" כפרשנות רחבה - סיוע למי שמעד ושב לחיים הנורמטיביים מחדש.

יוער כבר עתה כי גם פרשנות רחבה של התיבה "שיקום" אינה נקייה מספקות, בשים לב לכך שמדובר ב"מתיחת יתר של המונח", ובשל כך ש"הדבר עלול ליצור הפחתה במעמדו של רכיב השיקום בענישה, רכיב שהמחוקק ביקש דווקא לחזק באמצעות התיקון" (ע"פ 4456/14 **אביגדור קלנר נ' מ"י**) (29.12.2015) (בפסקה 213).

27. משאין פרשנות אחת מובהקת למונח יש לפנות לתכלית החקיקה ולבחון איזו מן הפרשנויות מגשימה תכלית זו. על מנת שניתן יהיה לעמוד על התכלית הסובייקטיבית שביקש המחוקק לקדם, יש לבחון את הרקע לחקיקה, דברי ההסבר וכן את לשון החוק ומבנהו (ר' לעניין זה את אהרן ברק **פרשנות במשפט כרך שני - פרשנות החקיקה** 101 (1993) בעמ' 377 וראו גם דבריו בבג"ץ 547/84 **עוף העמק, אגודה חקלאית שיתופית רשומה נ' המועצה המקומית רמת-ישי** (1986), פ"ד מ (1) 113, 130).

28. מדברי המחוקק הן בוועדות הכנסת והן מנוסח החוק עצמו עולה כי מטרת החוק האובייקטיבית כפי שזו הוגדרה בסעיף 40 לחוק, היא לבכר את עקרון ההלימה וזה הוא העיקרון המנחה. עם זאת, כאמור בחוק עצמו, שיקול זה אינו עומד לבדו והוא נסוג מפני שיקול השיקום וכן מפני שיקול ההרתעה, במקרים המתאימים.

בשים לב לדברי המחוקק עצמו אשר בדיונים בוועדות הכנסת ביקש להדיר ממונח השיקום את אותם העבריינים הנורמטיביים שמיד ובסמוך "שבים למוטב" (ר' את עמ' 14 **לפרוטוקול ועדה מיום 29.6.10**). ובשים לב לכך שהשיקול המנחה הוא שיקול ההלימה, המבטא את שיקול הענישה - הגמול, וכן בשים לב לכך שנדרש כי עברייני ישתקם או "יהיה סיכוי של ממש", הרי שמשמעות השיקום הנדרש מן הבחינה האובייקטיבית הוא בוודאי שיקום משמעותי. לכך יש להוסיף את אמרת בית המשפט העליון לפיה מתן פרשנות רחבה למונח שיקום תעקר אותו מתוכן ותחתור תחת כוונת המחוקק לחזקו.

בע"פ 6637/17 **אליזבת קרנדל נ' מ"י** (18.04.2018) נקבע כי "את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזהירות. עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף וכי נקודת המוצא בהפעלתו היא העדפתם של שיקולי שיקום ... אכן, לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה גם כאשר חלים שיקולי השיקום. אולם, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכויי השיקום".

29. באשר לסעיף 40ד(א) לחוק העונשין, סבור בית המשפט העליון כי שיקולי ההלימה אינם פורחים לאוויר כל אימת שמתקיים שיקום. יש לבחון את סיכויי השיקום ולגזור עונש אשר לא יפגע בסיכויים אלה באופן ממשי. בהמשך דבריו סקר בית המשפט העליון את השיקולים שיש לשקול בבחינת סיכויי השיקום, ביניהם ניתן למנות את "**המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה**".

30. עיון מעמיק בשיקולים אשר נסקרו בעניין קרנדל מעלה כי הנאשמים בעניינים ייבחנו סיכויי לשיקום, אינם אלה העבריינים השבים למוטב ולשגרת חייהם הנורמטיביים, אלא דווקא אלה אשר עברו תהליך כלשהו בין אם טיפולי ובין אם לאו, שכן בין יתר השיקולים ניתן למנות את זה המתייחס ל"**אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה**" או "**הבעת חרטה כנה**".

בהמשך, **בעניין קרנדל**, הבהיר בית המשפט העליון כי לא כל הליך שיקום מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, מידת המשקל שתינתן להליכי השיקום צריכה להיבחן אל מול יתר שיקולי הענישה, ובראשם שיקול ההלימה, כמו גם נוכח נתוניו האישיים של הנאשם, עוצמתו של הליך השיקום, העבר הפלילי ומרכיבי הענישה הנוספים שעל הפרק.

לשם השלמת התמונה אביא את האמור בע"פ 2667/18 **יצחק נ' מ"י** (10.10.18). בפסק דין זה של כבוד השופט מזוז נקבע כי בית המשפט רשאי לסטות מהמתחם בשל שיקולי שיקום אך "הקלה בעונש תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום אינה אך בגדר התחשבות אישית בעבריו, אלא עיקרה טמון בכך **שיקום מוצלח משרת את האינטרס החברתי של הגנה על החברה מפני עבירות עתידיות מצד אותו עבריו, בבחינת "הפסדו יוצא בתועלתו"**.

כב' השופט מזוז קבע כי דווקא נוכח נסיבותיו האישיות של הנאשם (היותו אדם נורמטיבי) והיות הסיכון להישנות העבירות נמוך ממילא, וכן היות כך שההליך הטיפולי כבר נזקף לזכותו במסגרת קביעת העונש ברף הנמוך, אין בשיקום שעבר הנאשם כדי להצדיק חריגה לקולה.

בבקשה לדיון נוסף בדנ"פ 7248/18 **יצחק נ' מ"י** (8.1.19) שב בית המשפט העליון על קביעותיו אלה. היינו, גם מפריזמה זו, של האינטרס הציבורי, יש לנקוט בגישה המצמצמת את פרשנות המונח.

31. העולה מכל האמור לעיל הוא כי שיקום משמעו הפנמה של נורמות חיים תקינות וקבלת הנחיות לאופן ניהול אורח חיים מאורגן. זאת במובחן ממי שניהל לכל אורך חייו חיים תקינים ואך בשל משבר נקודתי ביצע עבירות ובאמצעות סיוע נקודתי שב לחייו התקינים.

בבחינת שיקומו של אדם, יש להבחין בין אדם נורמטיבי שמעד לרגע לבין מי שנדרש לאתחל את חייו מחדש ולחווט את מנגנוני קבלת ההחלטות כאילו אך עתה נולד.

אני סבורה כי אין לקרוא לתוך הליך השיקום כל "חזרה למוטב" משיש בכך כדי לעקר מתוכן את המונח שיקום ואין הדבר עולה בקנה אחד עם התכלית הסובייקטיבית והאובייקטיבית של הוראות החוק. לדידי, יש להבחין בין אזרח נורמטיבי שמעד או אז ההליך השיקומי יגולם בקביעת העונש בתוך המתחם לבין מי שההליך השיקומי "הקים" אותו לתחיה מחדש.

בנסיבות אלה, בהן הנאשם שלפניי לא שולב בהליך הטיפולי, משלא נזקק לו מלכתחילה, ואף לא ניתן לזהות אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה" או אף "הבעת חרטה כנה" משגם לפני שירות המבחן, במסגרת המצוין בתסקיר המבחן מיום 26.5.22 צוין מפורשות כי הנאשם סבור כי "שני הצדדים נהגו לא נכון". לא ניתן לראות את חזרתו של הנאשם לשגרת חייו הנורמטיבית, כמי שהשתקם או כמי שיש לו סיכוי להשתקם במשמעותו של סעיף 40 לחוק העונשין.

32. משנקבעו מתחמי הענישה ולא נמצא טעם לסטייה מהם, יש לאתר את העונש המתאים לנאשם בגדרו של

המתחם, תוך מתן משקל למכלול הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, אלא נוגעות יותר לנאשם עצמו.

33. בהקשר זה מצטברים בעניינו של הנאשם מספר שיקולים מקלים כבדי משקל המצדיקים הימנעות ממיצוי הדין עמו. ראשית יש להזכיר את הודאתו במיוחס לו כבר בהזדמנות הראשונה ואת החיסכון בזמנם של העדים. עוד ראוי להתחשב בנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שהם עלו מטיעוני הסניגור ומתסקיר שירות המבחן. עוד אציין כי עברו הפלילי של הנאשם נקי וכן כי מאז ביצוע העבירות לא ביצע עבירות נוספות. כמו כן, אזכיר כי הקשר בין המתלוננת לבין הנאשם ניתן, הצדדים התגרשו והמתלוננת מסרה כי הנאשם אינו יוצר עמה קשר והיא אינה חוששת מפניו.

כעולה מתסקיר שירות המבחן, מדובר במי אשר משקיע ממרצו ומשכלו בעבודתו וברי כי יש בכך כדי ללמד על אופיו והתנהלותו החיובית והנורמטיבית.

אין ספק כי שליחתו של הנאשם לריצוי מאסר בעבודות שירות עשויה לפגוע בו אך אין מנוס מהמסקנה כי לא די בשיקולים אלה, בנסיבות העניין ובשים לב לחומרת העבירה, כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע או כדי להצדיק השתת עונש שאינו כולל רכיב ממשי של מאסר ולו בעבודות שירות.

סוף דבר

34. לאור האמור, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר לתקופה של 5 חודשים לנשיאה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות הדעת מיום 12.3.23.

על הנאשם להתייצב לתחילת ריצוי העונש ביום 18.4.23 בשעה 08:00 בבוקר ביחידת ברקאי-עבודות שירות-שלוחת מרכז - רח' לוחמי בית"ר 6, רמלה.

מובהר לנאשם כי היה ולא ישלים מכל סיבה שהיא את עבודות השירות, ימשיך וירצה את העונש מאחורי סורג ובריח.

ב. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים והנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מהיו כל עבירת אלימות.

ג. קנס בסך ₪ 500 או 10 ימי מאסר תמורתו אם הקנס לא ישולם. הקנס ישולם ב-2 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.4.23 ובכל 1 לכל חודש עוקב. לא ישולם תשלום אחד במועדו - תעמוד כל היתרה לפרעון מיידי.

ד. פיצוי בסך 4,500 ש"ח למתלוננת ע"ת 2.

סכום הפיצוי יופקד בתוך 60 יום בקופת ביהמ"ש ויועבר למתלוננת לאחר שהמאשימה תעביר פרטיה למזכירות בתוך 10 ימים מהיום.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, כ"א אדר תשפ"ג, 14 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים והנאשם.